

Dla Alego, Alison i Zoë, bez których nie byłoby żadnej książki.

Od wydawcy

Historia to poważny temat, ale nie ma powodów, dla których nie miałyby też bawić. *Atlas historii* zabierze cię w beztroską podróż przez cały świat i pokaże, jak ludzkość zmieniła się i rozwijała przez wiele tysięcy lat.

Naturalnie to ogromnie długi czas, musieliśmy więc dokonać trudnych wyborów, o czym opowiemy. Bardzo przepraszamy, jeśli pominęliśmy którąś z twoich ulubionych postaci, ale mamy nadzieję, że na kartach naszej książki znajdziesz wielu nowych faworytów. Poznasz 15 niezwykłych kultur – od starożytnej Mezopotamii po nasz współczesny, zglobalizowany świat.

Po przeczytaniu tego wszystkiego staniesz się znawcą historii, lecz mamy nadzieję, że to dopiero początek i że książka zachęci cię do dalszych poszukiwań o niesamowitych (a niekiedy przerażających) dziejach ludzkości. Tymczasem wyjaśnimy, jak się w niej zorientować:

1. Wstęp do każdego rozdziału opowiada co nieco o danej cywilizacji oraz o tym, gdzie i kiedy osiągnęła największy rozkwit.

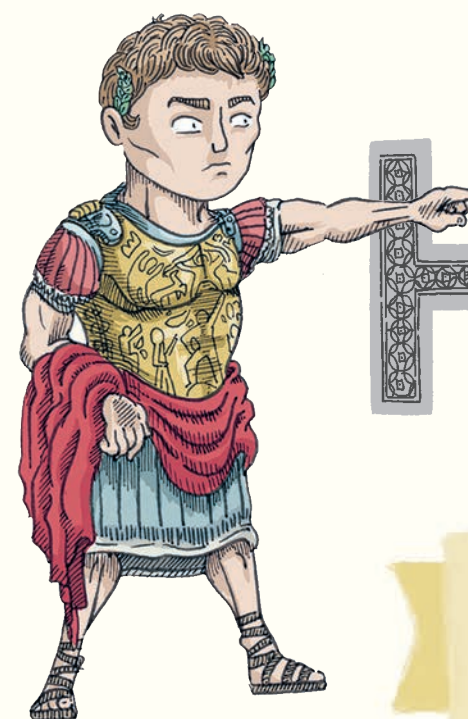
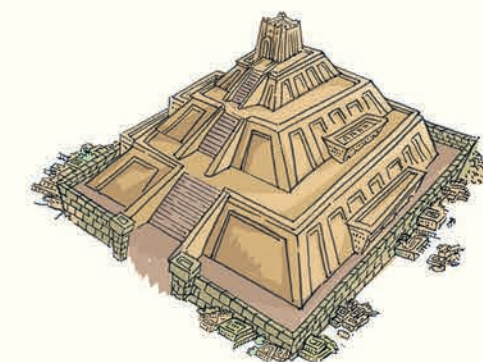
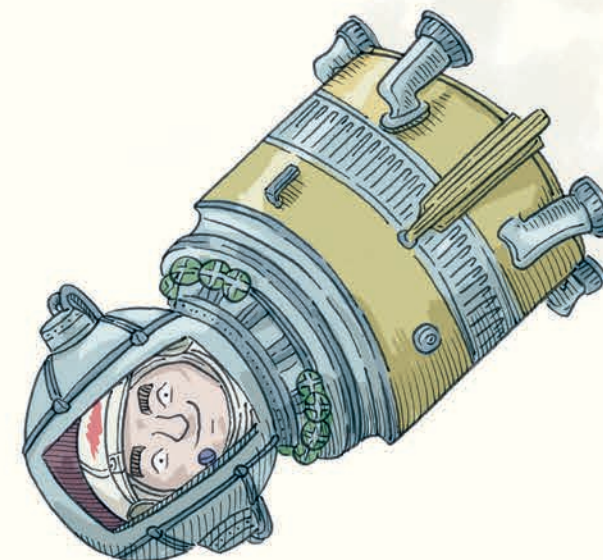

2. „Mapa” cywilizacji przedstawia najważniejsze postaci danej kultury. Poznasz władców, geniuszy, złoczyńców, odkrywców, tancerzy oraz niekiedy jakiegoś stonia. Lub wombata. W każdej książce powinien występować wombat.

3. Na stronach z **opowieściami** znajdziesz mnóstwo dodatkowych fascynujących faktów i historyjek na każdy możliwy temat – od instrukcji, jak pisać hieroglifami, po informację, kto wynalazł lodowe lizaki.

Thiago de Moraes

ATLAS HISTORII

Bohaterowie, złoczyńcy oraz wspaniałe mapy prezentujące 15 niezwykłych cywilizacji

przełożyła
Hanna Pasierska

Nasza Księgarnia

Tytuł oryginału angielskiego: *History Atlas*

Original edition is published and licensed by Alison Green Books
An imprint of Scholastic Children's Books

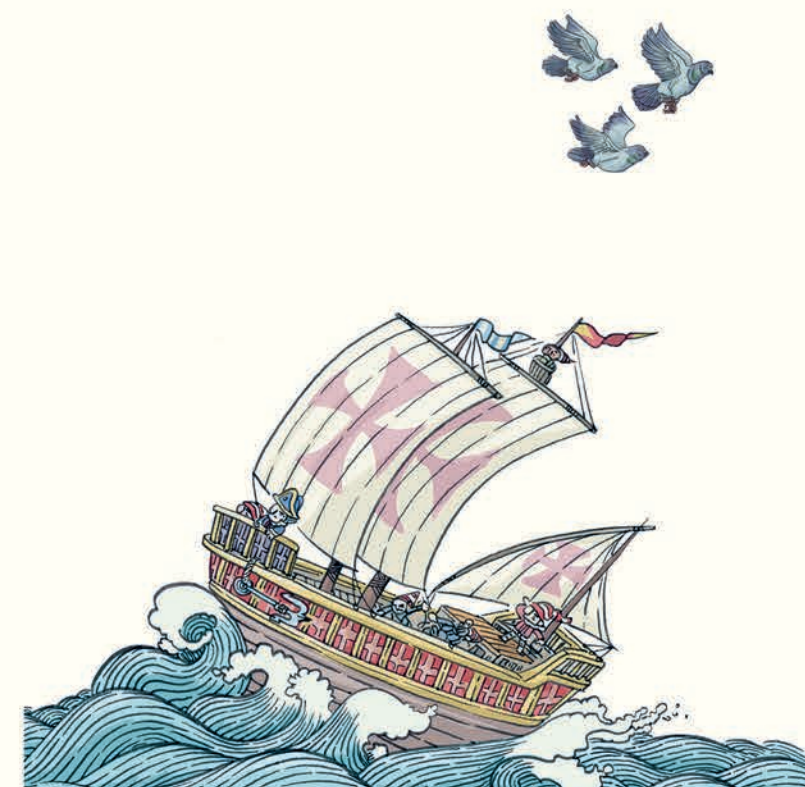
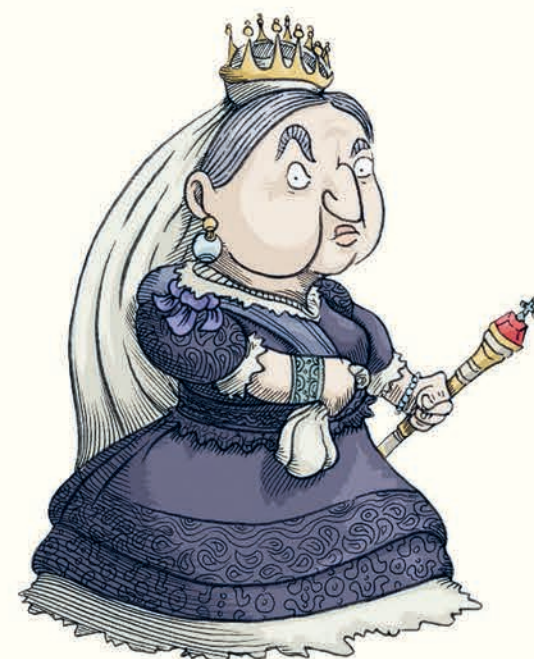
Text & Illustrations © Thiago de Moraes, 2020

© Copyright for the Polish edition by Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2023

© Copyright for the Polish translation by Hanna Pasierska, 2023

Projekt okładki **Zoë Tucker**
Projekt layoutu **Ali Halliday**

Podziękowania dla Rachel Phillipson za weryfikację wszystkich faktów.
Dołożyliśmy wszelkich starań w celu zweryfikowania informacji zawartych w tej książce.

1 ARCHIMEDES

Genialny matematyk, który zastąpił odkryciem jednego z najważniejszych praw fizyki... podczas kąpieli. Wymyślił też mnóstwo zawirowanych machin wojennych, między innymi taką, która motała w okręty wielkimi kulami ognia.

2 TALES

Pierwszy filozof grecki. Filozofię (co znaczy „umiowanie mądrości”) traktowano w starożytnej Grecji bardzo poważnie. Mieszkańcy całymi dniami dyskutowali o naturze ludzkiej, wszechświecie i podobnych rzeczach.

3 ALEKSANDER MACEDOŃSKI (ZWANY TEŻ WIELKIM)

Olimpijs, jego mama, powiedziała mu, że jest spokrewniony z bogiem Zeusem. Oczywiście nie była to prawda, ale Aleksander rzeczywiście stał się „wielki”. Podbił praktycznie wszystko, co się dało, od Egiptu po Indie. Niestety, w wieku 32 lat zmarł na febrę i jego imperium upadło.

4 OLIMPIAS

Jedna z wielu żon Filipa II. Matka Aleksandra Macedońskiego. Tak bardzo jej zależało, by jej syn został władcą, że ochoczo mordowała każdego, kto w tym przeszkadzał.

5 FILIP II

Król Macedonii (i tatko Aleksandra). Stworzył potężną armię i podbił większą część Grecji. Tamtejsze miasta były tak zajęte walkami między sobą, że nie stawiały wielkiego oporu.

6 SOKRATES, PLATON I ARYSTOTELES

Trzej wielcy filozofowie. Sokrates był nauczycielem Platona, który uczył Arystotelesa, który uczył Aleksandra Macedońskiego. Radykalne poglądy doprowadziły Sokratesa do zguby: został skazany na śmierć przez wypicie trucizny. Na szczęście podszedł do tego bardzo filozoficznie.

7 SPARTA

Spartanie słynęli jako bezwzględni wojownicy. Tamtejszym mężczyznom wolno się było zajmować wyłącznie walką – i poświęcali na nią mnóstwo czasu. Uparli się, że zapanują nad całą Grecją, i toczyli wielkie wojny z innymi greckimi miastami, jak Ateny.

8 HIPPARCHIA

Hipparchia wzbudziła powszechne oburzenie, bo opuściła bogatą rodzinę, by zostać filozofem szkoły cynickiej. Cynicy uważali, że należy żyć najskromniej, jak się da, dlatego zamieszkała na ulicy, ubierała się jak facet i szokowała innych dosadnymi opiniami.

9 HERODOT

Uważany za pierwszego historyka. Herodot opisywał wojny grecko-perskie oraz własne podróże po świecie. Lubił z lekką ubarwiać, więc plótł duby smalone o latających smokach i cyklach podkradających złoto gryfom.

10 ATENY

Jedno z najpotężniejszych greckich miast-państw. Słynęło z wybitnych artystów, filozofów, dramatopisarzy i uczonych. Robiło takie wrażenie, że nawet Spartanie nie zburzyli go po zdobyciu.

11 ASPAZJA

Nauczycielka, pisarka i filozof spędzająca mnóstwo czasu na mądrych dyskusjach z takimi sławami jak Sokrates czy Platon. Była też dziewczyną Peryklesa i niekiedy twierdził, że napisała kilka z jego najslawniejszych mów.

12 PERYKLES

Peryklesa wyśmiewano, bo miał bardzo wydłużoną głowę, więc żeby to ukryć, zawsze chodził w hełmie. Jego imię oznacza jednak „otoczony chwałą”, a Ateny za jego rządów przeżyły złoty wiek. Sztuka, literatura, filozofia i demokracja rozkwitły, a miasto przeobraziło się w imperium.

13 KLEJSTENES

Ateński przywódca nazywany „ojcem demokracji”. Wprowadził system, w którym wszyscy obywatele (no dobrze, wszyscy mężczyźni) mogli w głosowaniu wybierać stanowione prawa i przywódców.

14 SOŁON

Jeden z „siedmiu mędrców”. Stworzył dla Aten mnóstwo nowych praw ograniczających władzę bogaczy, dzięki czemu życie biedaków stało się znacznie łatwiejsze. Po tak wielkim wysiłku musiał odpocząć, więc następnymi 10 lat spędził na wakacjach.

15 FIDIASZ

Wybitny rzeźbiarz tworzący niesamowite posągi bogów. Jego dzieła budziły wśród Greków tak wielki podziw, że twierdzili, iż musiał oświeścić się, żeby stworzyć takie cuda.

16 LEONIDAS

Król Sparty, który pod Termopilami poprowadził oddział greckich żołnierzy do walki z potężną armią perską. Koniec końców on i jego żołnierze zginęli, ale drogo sprzedali życie. (Wojownicy spartańscy nigdy, przenigdy się nie poddawali).

24 OLIMPIA

To w niej, wokół wielkiej świątyni Zeusa, czyli władcy greckich bogów, odbywały się słynne igrzyska. Wzięła nazwę od góry Olimp, gdzie – jak wierzyli Grecy – mieszkali bóstwa.

22 LIKURG

Prawdopodobnie postać mityczna, której przypisuje się stworzenie bardzo surowego prawa Sparty. Zgodnie z nim każdy chłopiec po skończeniu 7 lat musiał odbyć brutalny trening wojskowy. Dzieci głodzone, żeby nauczyć się, jak kraść jedzenie i nie zostać złapanym.

20 ARTEMIZJA

Królowa miasta-państwa zwanego Halikarnasem. W tamtych czasach kobiety wojowniczkami stanowiły rzadkość, ale Artemizja była odważna, sprytna, dowodziła flotą okrętów i pomogła perskiemu królowi Kserksesowi w najeździe na Grecję.

23 SOFOKLES, AJSCHYLOS I EURYPIDES

Trzej dramatopisarze, których sztuki wystawiane są do dziś. Zgarnęli mnóstwo nagród na dorocznych festiwalach teatralnych w Grecji i są najbardziej znani z efektownych tragedii, w których trup ściele się gęsto.

21 FILIPIADES

Ateński goniec. Podobno przed bitwą pod Maratonem pokonał 250 kilometrów, by poprosić Spartę o pomoc przeciw Persom. Po bitwie przebiegł kolejne 42 kilometry, żeby donieść Ateńczykom o zwycięstwie Greków. Na cześć tego wyczynu w biegach maratońskich do dziś pokonuje się właśnie taką odległość.

17 TROJA

Jeden z najbardziej znanych mitów opowiada, jak przodkowie Greków wspólnie zaatakowali miasto Troja. Wymyślił chytry plan: udali, że się wycofują, a naprawdę ukryli się w olbrzymim drewnianym koniu. Nie najprostsza metoda, ale okazała się skuteczna.

19 SAFONA

Większość poetów w Grecji stanowili mężczyźni, więc Safona wyróżniała się jako wysoko ceniona poetka. Prawdę mówiąc, zyskała taką sławę, że starożytni umieszczali jej podobiznę na czym się tylko dało – od waz po monety.

18 HOMER

Najulubiejszy poeta starożytnej Grecji. Jego największe dzieła to Iliada, opowiadająca o licznych bitwach, bohaterach i tragediach, oraz Odyseja, w której występuje sześcioogłowy potwór, jednooki olbrzym (cyklop) oraz syreny wabiące żeglarzy na śmierć swoim pięknym śpiewem.

Opis
świata greckiego
to jest eleganckich świątyń, okrutnych wojowników, ogromnych ilości marmuru i wielkiego drewnianego konia.

Wydawnictwo **NASZA KSIĘGARNIA Sp. z o.o.**

05-075 Warszawa-Wesoła, ul. Apteczna 6

e-mail: naszaksięgarnia@nk.com.pl

tel. 22 643 93 89

Sprzedaż wysyłkowa: tel. 22 641 56 32

e-mail: sklep.wysylkowy@nk.com.pl

www.nk.com.pl

Redaktor prowadząca *Katarzyna Lajborek*

Opieka redakcyjna *Joanna Kończak*

Korekta *Magdalena Szroeder, Zuzanna Hertig*

Skład i redakcja techniczna *Joanna Piotrowska*

ISBN 978-83-10-13605-3

PRINTED IN POLAND

Wydawnictwo „Nasza Księgarnia”, Warszawa 2023 r.

Wydanie pierwsze

Druk: Drukarnia LEYKO Sp. z o.o., Kraków

